СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 212. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 12-го вересня 1935. — VOL. XLIII. No. 212. Jersey City, N. J., Thursday, September 12, 1935 THREE CENTS

ВУГЛЕВІ БАРОНИ ПРОТИ ЗАКОНА ҐОФІЯ

ЛУИСВИЛ (Кентокі). — 16 вуглевих компаній подали в суд прозьбу, щоби суд признав неконституційність закона Ґофія про промисл мягкого вугля.

Позовники вичисляють у своїм позві 5 точок, у котрих цей закон, на їх думку, не годиться з американською конституцією. Найбільше протестують вони проти наложення податку від продажі мягкого вугля.

Уряд, що має обороняти конституційність цього закона, думає станути на становищі, що вуглеві підприємства не можуть позивати закон за неконституційність так довго, поки його не введено в життя й хтось не був суджений за його нарушення.

РОБІТНИЧІ ЮНІЇ ПРОТИ ПОДАТКІВ ВІД КУПНА.

АТЛАНТИК СИТІ (Ню Джерзі). — Нюджерська стейтова Федерація Праці почала тут у вівторок свою річну конвенцію.

Зараз першого дня нарад ухвалено резолюцію проти податків від купна, які конвенція назвала клеймом на справедливості стейту Ню Джерзі та грабіжом незаможних людей. Імя говернора Гофмена викликало на салі бурю протестів.

Конвенція ухвалила теж майже одноголосно резолюцію, щоби прогнати з юній усіх членів, котрим буде доказаний комунізм; на 500 членів конвенції проти резолюції заявилися 15.

ПОХОРОН ЛОНҐА НА КОШТ СТЕЙТУ.

БАТОН РУЖ (Луизіяна). — Ґрупа покійного сенатора Лонґа далі править стейтом. У леґіслятурі вона ухвалила скоро й без дискусії всі проекти, предложені перед смертю сенатором Лонґом. Провід партії обняв тепер стейтовий ґоверно́р О. К. Ален, хоча сумніваються, чи він потрафить повести партію, як її вів Лонґ.

Похорон Лонґа відбудеться в четвер у 4-тій годині пополудню на кошт стейту.

МІНІСТЕР ЗРЕЗИҐНУЄ, ЩОБИ ВЕСТИ ВИБОРЧУ КАМПАНІЮ.

ВАШИНҐТОН. — Джеймс Фарлі, ґенеральний почтмайстер, зрезиґнує в січні зі свого становища в кабінеті президента Рузвелта, щоби повести виборчу кампанію за новий вибір Рузвелта на уряд президента Злучених Держав.

На його місце почтовим секретарем має стати Френк Вокер.

НАЦІСТИ ПЛЯНУЮТЬ ПРОТИ-ЖИДІВСЬКУ КАМПАНІЮ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК. — У салі „Йорквил Касіно" на 86-тій вулиці відбулися в вівторок вечором протестаційні збори націстів в справі рішення судді Бродського про заворушення на німецькім кораблі „Бремен".

У вічу взяли участь коло 1,000 осіб. Головний бесідник, Вальтер Каппе, редактор офіціяльного органу „Приятелів Нової Німеччини", виняв підчас промови прапор морських розбійників, що зображує на чорнім тлі череп і дві кістки, зложені навхрест, та сказав, що це прапор світового жидівства. Він нападав гостро на суддю Бродського за його рішення; рівночасно признавав Бродському, що він своїм рішенням показав Американцям, чого хочуть Жиди. Він виступав теж проти інших визначних Жидів в Америці та проти пенсилвенійського ґубернатора Ерла за те, що цей хоче відкликання олімпійських ігрищ з Німеччини.

Інші бесідники теж говорили про те, що американські націсти повинні почати організувати серед Американців анти-жидівський рух, щоби порахуватися з Жидами.

Ухвалено вислати резолюції з протестом проти рішення судді Бродського до секретаря стейту й головного судді Злучених Держав.

ҐУБЕРНАТОР ДОМАГАЄТЬСЯ ЗВІТУ З РІШЕННЯ СУДДІ БРОДСЬКОГО.

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — Ґубернатор Лімен зажадав від Джейкоба Ґулда Шурмана, головного міського судді в Ню Йорку, рапорту про заяви судді Бродського підчас процесу за заворушення на „Бремені".

Ґубернатор зробив це на домагання стейтового секретаря Гола, котрий, видно, приготовляє відповідь на ноту німецького уряду.

ЮНІЯ ЗА БОЙКОТ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІҐРИЩ У НІМЕЧЧИНІ.

МОНТРЕАЛЬ (Канада). — Відбуваючася тут конвенція друкарської юнії ухвалила резолюцію за бойкот німецьких товарів та відкликання рішення про відбуття наступних олімпійських ігрищ у Німеччині.

Конвенція заявилася теж за те, щоби розсилання програм на радіо було під виключною контролею федерального уряду Злучених Держав. Ухвалено теж почати серед робітництва збірку фонду для боротьби проти фашизму й націзму.

ЧИСТКА УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ.

Большевицька „Літературна Газета" подає, що большевицька влада „розкрила" знов кількох контрреволюціонерів серед українських письменників та згадує при тому три назвища: Шкорупія, Яковенка й Жигалка.

Шкорупій видав у минулому рої поетичну повість „Зима 1930 року".

Головний закид проти них був у тому, що вони „боронять куркулів".

„Вони шукають історичного виправдання своїй ідеалізації — пише „Літературна Газета" — а большевизм намагається представити як щось чуже й далеке нашому селу... Вони ідеалізують дрібновласницьку стихію села, намагаються представити її такою, що, мовляв, ніякими засобами цієї стихії не зломаєш".

У цій самій статті згадується про „розкритих" давніше письменників „націоналістів", а саме Гр. Ситка, що написав роман „Перша весна" та Миколу Куліша, автора повісти „Прощай село".

У недавній промові московського комісаря Постишева подано назвища письменників Куліша й Яковинка між „терористами". Вони були суджені в зимі разом з трома розстріляними поетами: Грицьком Косинком, Дмитром Фальківським і Олексою Влизьком. Яка доля їх постигла, не відомо.

УХИЛ СТАЛІНА.

На одну офіціяльну вечерю в Москві прийшов Сталін уперше в житті у фраку. Досі виступали так по буржуазному тільки дипльомати: Чічерін, Красін, Літвінов, а Сталін носив завсіди військовий піджак та чоботи.

СМЕРТЬ ЗА КРАДІЖ ОВОЧІВ.

Селянин Чабан із Воробіївки, пов. Тернопіль, приловив на крадіжі овочів 23-літнього Василя Недопитальського. Схвильований вдарив Недопитальського колом у голову так сильно, що він на другий день помер.

„РОСІЙСЬКІ" ТАНЦІ.

На міжнароднім конкурсі танців у Лондоні найбільше признання дістали виконавці українських танців і кавказьких. Про це згадувала вся преса, між іншим і деякі польські часописи. Але ілюстрований варшавський журнал „Свят", подаючи знимки цих танців, де так і видно народні українські одяги, підписав, що це танці „російські". Цікаво знати: з „політичних" оглядів, чи попросту з неграмотности.

ЄГИПЕТСЬКІ ВУЖІ НА ВУЛИЦЯХ МІСТА.

Зі звіринця в Норвіч, Англія, виповзли на свободу понад 30 єгипетських вужів. Серед білого дня вони появилися несподівано на головних вулицях мирного містечка й викликали таку паніку, що Норвіч відразу опустів. У той час, коли вужі з шипінням розлізалися в ріжні сторони мешканці містечка заперлися по домах і не виходили довший час. Деякі вужі були довгі півтора до двох метрів. Пожарники вбили кілька вужів, хоч вони були неїдовиті. Решту половили.

ЯК КОМУНІСТИ У ВІННІПЕҐУ ЗАОПІКУВАЛИСЯ БЕЗРОБІТНИМИ.

Вінніпеґський щоденник „Трібюн" подає таку цікаву інформацію: Оголошення видатків з грошей, які зібрала організація опіки над страйкерами, має певне значіння, хоч би з отсеї точки погляду: До бюра міської добродійности зголосилася делеґація з пятьох осіб, щоб дістати дозвіл перевести на вулицях Вінніпеґу „теґ дей". На чолі делеґації стояв комуністичний алдерман (лавник) Пенер.

Пенер заручив словом чести, що зібрані гроші будуть зужиті на купно чобіт і одіння для безробітних з таборів, якого вони конечно потребують. Своє домагання делеґація мотивувала тим, що страйкери мусять далеко ходити до кухні кожного дня, внаслідок чого багато з них подерли свої черевики до тої міри, що калічать собі ноги на камінних хідниках, щоб дістати для себе їжу.

Дозвіл на публичну збірку в місті делеґація дістала через симпатію, що ті люди знаходяться в таким нужденним положенні. Цим треба таксо собі пояснити, що мешканці Вінніпеґу прийшли їм з допомогою і на ту ціль дали $2,000.

Місто зажадало списку видатків і показалося, що з тих грошей не призначили комуністи ні пять центів на черевики. Але зате за свою „опіку" над страйкерами комуністи не погордили кількасот долярами і не мають викидів совісти, що страйкері терплять голод і ходять босі, як самі про це пишуть.

Тіпер багато зі страйкерів певно прийшли до переконання, що вони були тільки знаряддям у руках комуністів для цілей пропаганди.

НОВА ФІЛЬМА З ШЕВЧЕНКОМ.

Київський кіновий режисер Кавалерідзе закінчив фільму „Прометей", зроблену на підставі Шевченкових поем „Сон" і „Кавказ". Краєвиди взяті з України, Волги та Кавказу. Зображена тут доба Шевченка, роки панування Миколи I., поневолення Кавказу. У фільмі крім Шевченка виведені Чернишевський і Добролюбов.

ЛИСТ БЕЗ НАЗВИЩА Й АДРЕСИ.

Громадянин Амстердаму — молодець, що мусів виїхати до ніделяндської Індії, був у розлуці, коли опинився на чужині, бо забув назвище й адресу своєї дівчини, з якою недавно познайомився. А написати їй мусів, щоб не забула його. Узяв фотографію, наклеїв на лист інаписав: „Прохаю амстердамську почту доручити цей лист цій дамі. Важне, бо справа подружа". Почта дала оголошення до газети з фотографією адресатки і вона прийшла по лист на почту.

ВИКОПУЮТЬ ГЕРОЇВ.

До Чернівець приїхала з Відня комісія Червоного Хреста. Комісія має припоручення викопати австрійських вояків, що впали підчас світової війни і є поховані в Чернівцях. Таке саме припоручення мають вони і щодо Польщі. Викопані останки австрійських героїв перевезуть до Австрії.

БОЛЬШЕВИК ЗНОВУ НАЗИВАЄ БЕНЕТА „БРЕХУНОМ".

Канадійський премієр Бенет приняв на послуханні делеґацію „голодних маршовиків" з Торонта, яка повела себе подібно, як перед кількома тижнями делеґація з Ріджайни. Підчас розмови один з делеґатів почав премієра провокувати і серед того назвав його „брехуном", хоч Бенет вів розмову в лагідному тоні.

ПОМЕРЛИ В ПУСТИНІ ЗІ СПРАГИ.

З Каїро, Єгипет, доносять, що у північнім Судані, що належить до Великої Британії, знайшли трупи чотирох Французів, що вибрались у бездожну пустиню і там зі спраги померли. Нещасні не знали, що недалеко від місця їх смерти пливе ріка Ніль, що могла вратувати їх життя.

ЗДИЧІННЯ.

„Кооперативна пекарня" в Вінніпеґу відмовилася приняти юнійний правильник і з того приводу ґурт аґітаторів робить їй ріжні пакости. Недавно, коли віз з печивом стояв на вулиці, а візник пішов до склепу, якийсь осібняк прискочив до коня і гострим ножем підрізав йому стегно. Скрівавленого коня перевезено до звірячої лічниці а здичілого напасника на невинне сотворіння шукає поліція.

ВКРАЛИ ПАМЯТНИК.

У місцевости Королівський Ґрадец на Моравії невідомі люди вкрали памятник, поставлений для вшанування поги́блих у бою в 1866 р. Нічию розібрали великий памятник і вивезли вантажним автом.

СМІЛИВИЙ КРАВЕЦЬ.

У Новім Південнім Велсі трапилася цими днями така сцена. В одному містечку із клітки мандрівного цирку вирвався лев. Клітка стояла на прилюдній місци. Лев не втік з неї, тільки сів у дверях відчинених ґрат. Люди втікали перелякані. Саме тоді вийшов з одного шиночку напроти сильно підпитий кравець. Він спокійно підійшов до льва і копнув його черевиком з вигуком: „А ти, пройдисвіте, що тут робиш!" Лев переляканий утік до клітки, яку можна було аж тоді зачинити.

ВСІ ЧОЛОВІКИ СЛІПІ.

Дві милі їзди від Білгороду, столиці Юґославії, є зразкове село Ветренік, де всі чоловіки є темні, їх жінки рахуються до найкращих у Юґославії, а їх діти здорові й щасливі. Чоловіки — це ветерани світової війни, що потратили на фронтах очі. Ту дивну оселю засновано завдяки д-рови Рамандановичови, директорови Інституту для Сліпців. Він і його жінка пошукували в часописах дівчат, які мали помагати темним ветеранам. Зголосилося дівчат два рази стільки, як було треба. Якогось особистого вибору не було. Ось тут ваш чоловік, а де ваша жінка — рішав лікар і всі були з того задоволені. Докінчував священик. Новоженці діставали дарунки, в тому безплатно невеличке господарство з худобою, і спільно працювали. Нині, по сімох роках, усі щасливі, а їх діти здорові й усі бачать. Село має таких родин 300.

СВІТОВА МОБІЛІЗАЦІЯ ІТАЛІЙСЬКОГО ФАШИЗМУ

РИМ.—Мусоліні зарядив загальну мобілізацію фашистівських сил, але ще не зазначив дня. Коли цей день прийде, задзвонять дзвони в цілому краю і в кольоніях, загудуть фабричні гудки, затрублять труби і вдарять в барабани. На цей голос кожен фашист, старий і молодий, цивільний та військовий, має покинути роботу, надягнути на себе однострій і піти до організаційної кватири. Заграницею мають телеґрафічно дати знати конзулеви чи бюрови організації, що вони готові. В Італії перебудуть фашисти цілий день у назначених місцях: шкільна молодь до години 9-тої ввечер, старші до півночі. Надіються, що 10 мілїонів фашистів станут під своїм прапором того дня. Яка ціль цеї маніфестації — не сказано. Догадуються, що це демонстрація проти Ліґи Націй і цілого світу.

Незалежно від приготувань до мобілізації фашистів Мусоліні зарядив мобілізацію дальших 50,000 жовнірів правильної армії. Він хоче мати мілїон війська під зброєю з кінцем жовтня.

В ЛОНДОНІ ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ПРОТИВОЄННУ ДЕМОНСТРАЦІЮ.

ЛОНДОН. — На день 24-го вересня приготовляють велику противоєнну демонстрацію в Алберт Гол під проводом вайкавнта Сесиля з Челвуд. Тут панує переконання, що після перших сутичок італійського війська з етіопським, Мусоліні буде схильний приняти такі умови, які предложить Етіопія за підтримкою Англії й Франції.

ІТАЛІЯ НЕ ХОЧЕ ЙТИ НА НІЯКИЙ КОМПРОМІС.

ЖЕНЕВА. — Мусоліні повідомив комісію, яка займається студіями італійсько-етіопського спору, що він не вдовольнится нічим меншим, як відданням цілої Етіопії під владу Італії. Після того комісія зрозуміла, що даремні дальші зусилля для втримання мира.

АНҐЛІЯ ГОТОВИТЬСЯ ДАТИ ЗБРОЮ ЕТІОПІЇ.

АДІС АБАБА. — Тут говорять приватно, що Анґлія впевнила етіопський уряд, що дасть йому кредити й зброю та амуніцію на випадок, колиб Італія не піддалася рішенню Ліґи Націй. Муніція й зброя готові в єгипетському Судані, на границі Етіопії.

ОКРЕМІ ЖИДІВСЬКІ ШКОЛИ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН. — Жидівські та пів-жидівські діти будуть виокремлені від шкільної дітвори в цілій Німеччині і для них будуть заложені окремі школи. Таку постанову проголосив 10-го вересня Бернард Руст, міністер освіти. Постанова звернена не проти жидівської релігії, а проти раси. Постанову виконають з початку 1936 р.

СІОНІСТИ ХОЧУТЬ МАТИ ЖИДІВСЬКИЙ ЛЕҐІОН.

ВІДЕНЬ. — На ново-сіоністичному конгресі приняли проєкт створити „Жидівський Леґіон", тобто міжнародню армію, якої завданням булоб поборювати гніт Жидів у цілому світі. Проти цього проекту голосували американські делеґати.

МОБІЛІЗАЦІЯ СЕЛЯН В РУМУНІЇ, АЛЕ ПРОТИ КОГО?

БУКАРЕШТ (Румунія). — Провідники Краєвої Селянської партії рішили зорганізувати великий похід селян з цілої держави з протестом проти дальшого перебування любовниці короля, Маґди Люпеску, в Румунії. Селяни хочуть отаборитися під Букарештом, доки уряд не зрезиґнує.

ҐРЕЦЬКИЙ ПРЕМІЄР ЗА ПРИВЕРНЕННЯ МОНАРХІЇ.

АТЕНИ. — Премієр Понайоті Тсальдаріс, уступаючи перед погрозами міністра війни, Юрія Кондиліса, заявився прилюдно за привернення монархії в Греції. Прихильник републики, міністер внутрішніх справ Петро Раліс, зрезиґнував, а в уряді остався єдиний републиканець, президент Олександер Заїміс. Та це людина слабої волі і він не буде мати впливу на вислід плебісциту в жовтні.

КАРІЄРА ОРДЕНОНОСИЦІ В КИЄВІ.

КИЇВ. — „Правда" розкриває таку історію: На вулицях Києва останніми літами являлася товаришка Роза Вакс, відзначена червоним орденом. Її шанували як вищу істоту, бо вона була загально признаною старою чекісткою, революціоністкою і до тієї міри заслуженою комуністкою, що діставала особисту пенсію. Але тими днями виявилося, що „товаришка" Роза Вакс ніколи не брала участи в громадянській війні, належала до організації „звісного одеського бандита, Мишки Япончика", її чоловіка розстріляли в Одесі за спекуляцію, а вона сама була лише звичайною перекупкою. Видко, що комуністичну карієру зробила Роза Вакс при допомозі впливових комуністів, без розсліду її минулого.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік ... $6.00
На пів року ... $3.25
На три місяці ... $1.75
Число з пятниці (з англійською частю):
На рік ... $ 2.00
На пів року ... $ 1.25
В Джерзи Сити і Заграницею:
На рік ... $9.00
На пів року ... $4.75
На три місяці ... $2.50

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy
One year ... $6.00
Six months ... $3.25
Three months ... $1.75
Friday's issue (with Ukrainian Weekly):
One year ... $ 2.00
Six months ... $ 1.25
Foreign and Jersey City Rates:
One year ... $9.00
Six months ... $4.75
Three months ... $2.50

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВИБОРИ БЕЗ ЖІНОК

Під таким наголовком оповіщено в краю комунікат від імени українського зорганізованого жіноцтва, виданий з нагоди виборів до польського сойму і сенату. В тім комунікаті подано до відома українського громадянства, що українське жіноцтво не бачить можливости брати участь у виборах. Для пояснення додано, що УНДО заключило з урядовим табором угоду щодо виборів і призначило один мандат для українського зорганізованого жіноцтва, яке зі свого боку виставило кандидатуру п. Милени Рудницької, голови Союза Українок. Та урядові польські кола не згодилися на цю кандидатуру. Тому УНДО домагалося від Союза Українок виставлення іншої кандидатури, виходячи зі заложення, що воно зробило з польським урядом компроміс, а в компромісі треба іти один одному на уступки.

Жіноцтво відповіло, що тут іде про засаду: засаду незалежности нашого внутрішнього організаційного життя. В двотижневику „Жінка" читаємо на цю тему таке:

„Ніколи українське жіноцтво не дозволить на те, щоби про питання, хто має бути його посолкою, рішала „друга сторона".

„...з хвилиною, коли вибір впав на цю чи іншу особу, не сміють це рішення перекреслювати посторонні чинники".

Отсе становище українського зорганізованого жіноцтва є цілком слушним. І то слушним навіть тоді, коли воно відноситься тільки до унормування наших внутрішніх відносин нами самими, себто коли не входять тут в рахубу такі чинники як — польські урядові кола. Во в тім останнім випадку нема і не повинно бути навіть мови про те, щоб заключувати такі компроміси, в яких треба нам іти на так далеко йдучі уступки. На такі уступки не повинно погодитися і УНДО навіть тоді, колиб рішилося на явну угоду політику.

Отсей виборчий інцідент повинен бути наукою для зорганізованого українського жіноцтва. А ця наука повинна полягати в тім, що жіноцтво не треба бути в хвості політичних партій, а треба завжди вести самостійну принципову політику. У нашім випадку іде про засаду, як це слушно жіноцтво підмітило, і з тим важко не погодитися. Але на подібних засадах повинно бути побудоване ціле наше партійне й міжпартійне життя. Тоді булоб лекше між собою доходити до порозуміння. Тоді не заважувалби на нашім поступуванню сторонні чинники: всеодно чи чужі по національнім складі партії чи окупантські уряди. На вплив української політики в Польщі не можуть впливати ні польські соціял-демократи, ні ніякі інші польські партії, ні польський уряд. Ми маємо мати свої власні засади і згідно з ними поступати. Тоді не буде місця для політичних крутійств. Тоді навчимося відріжняти по суті принципову політику від опортуністичної.

ТАЙНИЙ СОЮЗ ЧОРНИХ

В доповненню своєї сензаційної статі „Україна без води", зреферованої недавно на сторінках нашого журналу, помістив **Федеріко Фільос** в одним з останніх чисел віденського **„Ноєс Вінер Тагблят"** п. н.: „Нія-Бінгі — тайний союз чорних" новий допис про закулисові моменти етіопської проблеми, в якій між іншим читаємо таке:

„Довго-довго я не міг повірити, аж під напором неоспоримих фактів переконався я врешті про правду того, що нашій старій Европі грозить катастрофальна небезпека. Дотепер ось говорилося про **жовту небезпеку** як про ту, що моглаб стати погубною для Европи. А нині ця жовта небезпека відсунулась на другий плян, затеж інша, далеко могутніша гроза явилась на овидах світа, вилвигнувшись великанським фантомом перед брамами Европи:

Це небезпека — чорна!

Оце ось з усіх африканських країв, з усіх країн, де живуть чорні, з глибин джунглів таксамо як і з закутків у модерних столицях, виринули чорні маси, щоб обєднатися в рядах велитенської організації, яка своїм поширенням перевищає всі відомі нам досі людські усоюзнення. **Міліони чорних**, незлічимі лави чорних племен з усіх сторін світа обєднались по братерськи та заприсягли собі взаїмно вірність. І таким чином те, що вчвлялось немислимим упродовж довгих століть, бо все наново було припинюване вже то ріжницею релігії, вже то несвідомленням примітивних народів, це сьогодні доконаний факт: чорні згуртувалися в грізний тайний союз, тінь якого затемнює нині видноколи Европи. Однак, мов на диво, ніхто про це не знав до нині, чи там не мав нагоди дізнатися, і аж події в Етіопії змогли білим усвідомити далекосяглість цього факту.

„Нія-Бінгі" (Nya-Binghi) — смерть білій расі, смерть Европейцям! — це назва того тайного союза. Свій початок виводить він з глибин бельгійського Конго. Це ось там два королі, занепокоєні щораз безоглядніщим наступом білих в їх країнах, обєднались спільним союзом та заприсягли наїзникам криваву месть, королі, з яких один називався Макамбо, а другий був його сестрінком, і які разом стали творцями невидатного тоді союзу двох. І можна сказати з усією певністю, що ніодин з них тоді, як у травні 1923 р. утворили той союз, не думав про те, щоб він став сильний настільки, аби незабаром явитися небезпекою для всієї Европи.

Але вістка ро довершений уже союз облетіла блискавкою ввесь континент. І от з усіх европейських кольоній почали міродатні урядові висилати алярмуючі телеграми до своїх правлінь про застрашаючу швидкість поширювання союзу чорних, особливо уряди Франції і Бельгії були докладно інформовані про вагу небезпеки довершеного обєднання. Але тоді ніхто в Европі не ставився до тої справи поважно. Вонож спершу здавалось просто неможливим, щоб племена й народи чорної раси могли обєднатися; з цього, погляду було в нас несхитне переконання, що поскільки з одної сторони ріжниці відносно релігії і мов, постільки з другої сторони заскорузлість пересічі чорних щодо цивілізації — це непереможні перепони на шляхові до загального обєднання. Але нині всі европейські правительства занепокоєні в найвищім ступні, у першу чергу — Бельгія та Італія. Ця остання знає гаразд проти якої небезпеки їй треба боротися, а в рівній мірі мусять з тією небезпекою числитися і правління Франції, Бельгії, Англії та інших кольоніяльних потуг.

Так — воно сьогодні неоспоримий факт, що ворохобня Муринів проти народів Европи — це почин добре зорганізований і від довгого часу підготовлюваний. І факт і те, що до їх тайного союза приєднались і ті африканські круги, яких культурний рівень дещо вищий. До своєї розпорядимости має союз просто невичерпані грошеві засоби. І всі вояки, що служать нині в европейських армiях, є членами союза, так, що він має на свої послуги і штаб знаменито вишколених військових. А коли подумаємо, яке розмірно невелике число білих офіцирів і вояків у поодиноких кольоніяльних країнах, то зможемо розпізнати гаразд велич небезпеки з тієї сторони. І всяка ілюзія, якою хотівсяб може розважати дехто з непоправних оптимістів, мусить розвіятися, коли возьмемо під увагу, що число білих в порівнанню зі скількістю чорних відповідає відношенню — 1:200!

Ну — досі вдалось білим як при допомозі вищого знання, добутого засобами вищої цивілізації, так і при допомозі добре обдуманих кольоніяційних метод поневолити чорних. Але сьогодні чорні знають уже основно, що саме причинилось до того, що ними оволоділи білі: це — недостача почуття єдности. І от свідомість тієї недостачі отворила їм очі на себе самих — чорні нині знають добре, які сильні вони в дійсности. І використовуючи міць великого обєднання вони створили великий союз і під проводом Ісляму двигаються проти европейських народів.

Оце ось у кожній кольонії Европейців, у лоні і найдрібнішого африканського народу аж кипіло від невдоволення і ненависти проти білих наїзників. А в поодиноких, принайменше частинно незалежних чорних державах, в Етіопії, в Єгипті і в Лїберії провідники народу прислухувались до його жалоб і його скарг на чужинців. Отак потайки, не зраджуючи тієї законспірованої роботи ні одним словом, зміг утворитися союз чорних, до якого приступили як вільні народи так і кольоніяльні піддані білих. Але коли ішло про те, щоб оконечно зібрати всіх змовників під спільний прапор, виринула одна, майже непереможна трудність, а саме: неможливість безпосереднього порозуміння чорних народів між собою. Бо всяку спробі навіть зовсім невинного позірно листування між поодинокими країнами, або спробу заходів щодо спільних нарад, кольоніяльні уряди всіми способами унеможливлювали, а неслухняних ініціяторів карали гострими карами. Але от Рас Тафарі, регент Етіопії, що після того, як засів на цісарськім престолі, приняв імя Гайле Селясі, ввійшов у зносини з Єгиптом і з Лїберією, щоб наперекір трудноцам, які виринали на шляхови до обєднання **чорних**, уможливити спільний зїзд. І так Негус сам подав плян панмуринського конгресу в Европі, на якому булаб змога виговоритися, обдумати оборонні кроки проти зростаючого впливу Европейців в Африці, та встановити, на який би то лад припинити дальший похід білих, і кінець-кінців прогнати їх з чорної частини землі.

І справді:

В р. 1930 делєгати Муринів з усіх сторін світа зібралися на конгрес. Але провідники й можновладці чорних, які тоді підшукували відповідне місце на зїзд, стрінулися з неабиякими трудноцами щодо того, а то тому, що европейські уряди вже звернули увагу на загрожуючу небезпеку, і ніяка держава не хотіла дати дозволу на те, щоб конгрес відбувся в межах її території. Бож наперекір тому, що окличники конгресу подавали всякі дуже собі невинні причини як аргументи за скликанням конгресу, то всетаки було добре відомим, що тут ішло про зїзд і наради союза Нія-Бінгі. І тоді то **одна-одинока Росія** заявила готовість, дати конгресови змогу зібратися. І вийшло вкінці так, що наради муринських представників, призначені нібито на обговорення соціяльних питань, відбулись **у — Москві.** В цілости взяло участь у конгресі 82 делєгованих, які заступали 190 міліонів чорних, причім Негус Етіопії був присутній на конгресі особисто. Наради тревали в цілости 14 днів, але вислiди їх задержано в тайні. Тільки для замаскування справи проголошено опісля комунікат про ті здогадні питання, над якими конгрес мав радити, а з цим і імя провідника конгресу і всієї організації, отже — Негуса.

Так:

Гайлє Селясі був вибраний конгресом одноголосно на необмеженого своїми повновластями голову союза Нія-Бінгі. І він цей уряд приняв та присягнувся визволити з неволі всіх Муринів світа. Він заявився підприняти велику війну проти Европейців, проголосивши прочисто: —„Смерть гнобителям чорної раси!"

Д-р Остап Грицай.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ХТО ВИНУВАТИЙ?

Звичка шукати в кождій події винуватця находить гостру критику в книжці англійського військового лікаря в Індії, Е. Дж. Оміри, під наголовком: „Я хотів би пережити це ще раз".

Коли його полк стояв в горах Індії, тубильці вважали найкращим спортом різати англійських жовнірів та викрадати від них карабіни. Наслідком цього жовніри малися на осторозі й стріляли до кождого, що підходив до них, як він не відповів уміть на запит за гасло. Це знов мало свої небезпеки й не один тільки чудом спасся від неминучого пострілу.

Один раз на англійського жовніра, що стояв на варті, попав англійський офіцир, який був під люнатизмом (мандрівку в сні). Тільки одно вратувало його від неминучої смерти, коли він не подав гасла на запит жовніра, а саме це, що він був одітий в білі піджамки, а жовнір на варті скоренько зрозумів, що Індус не пішов би вночі нападати на Англійців перебраний в біле.

Якби жовнір був стрілив, хто був би винуватий?

РОЗПРАВЛЯЮТЬСЯ З НЕБІЖЧИКАМИ.

Всеукраїнська Академія Наук у Києві випустила в 1934-тім році ч. І. Записок історично-археольогічного інституту. Цілий просто том посвячений боротьбі проти буцімто фальшивих історичних напрямків в українській історіографії. Головно поборюється покійників Михайла Грушевського та Володимира Антоновича.

Головний аргумент авторів прережних статей у цьому збірнику це закид фашизму. Отже фашистом змальовано не тільки покійного Грушевського, що його большевицький уряд при приїзді до Києва витав як великого вченого, але й Володимира Антоновича, що помер у 1908-мім році, себто півгенерації до повстання фашизму в Італії.

Видно, що ці діячі навіть по смерти небезпечні для большевицьких правителів, коли так завзято проти них воюють.

ХАРАКТЕРИ ПІД БОЛЬШЕВИКАМИ И В АМЕРИЦІ.

Коли під большевиками письмаки за кілька рублів готові назвати фашистом Михайла Грушевського й Володимира Антоновича, то цьому не можна дуже дивуватися. Хто під большевиками проявляє готовість до такої лайки, той дістає посаду професора, той дістає титул ученого, того праці містять у книжках чи газетах, той жиє й процвітає. Як не схоче цього зробити, може легко самий попасти під підозріння політичної „неблагонадьожности", може самий попасти на спис „фашистів".

Одначе, як назвати постепок деяких українських кол в Америці, що останніми часами послугуються назвиском фашизму так само вільно й свобовільно, як большевицькі письмаки під большевиками? Чому в Америці, в свобідній країні, де кождий може заявити свою прихильність до фашизму, де за фашизм нікого не ставлять під суд, називається фашистом людей, які себе до фашистів не зачисляють?

Як це пояснити? Звідки це береться? Невжеж в тих людей нема тільки уяви, що вони ходять слідами большевицьких наймитів та називають фашистом усякого, чи погляди ріжняться від їх? Невжеж і в них нема більше аргументів на засадничне поборювання немилих їм думок, поза визванкою?

УЛАС САМЧУК.

ВОЛИНЬ

Роман-хроніка у 3-ох частинах.
Частина І.
КУДИ ТЕЧЕ ТА РІЧКА?
Передрук заборонюється. — Авторські права застережені.

45

— А блисне сонце — Володько на льоду. Ковзає там і ковзає. Одягнутий кепсько, змерзне неораз на гірке яблуко, але до дому не йде.

Одного разу, десь перед самою масляною, засидівся Володько в млині. Цілий день перед тим процвпінів на льоду, а над вечір, коли криваво з двома величезними червоними вусами заходило сонце, зайшов Володько до млина. Там якось було холодно. Не топили, чи що. Дядькам то ніяка гибель. Вони в кожухах, постолах або валянках, а от Володько. Цього дурня мороз перебирав по кісточках і аж до серця добирався. А він чапить. Стоїть, ломлячи під носом. Ніби буряк. Губи посиніли. Чапить і слухає.

І так прослухав до пізнього вечора. Коли ж спохватився... О, Господи! Що ж йому дома скажуть? Мабуть уже тато прийшли від камінних...

Він хухає на руки, тупотить чоботлями, біжить що духу. Йому щось непособі. Щось бракує. Млосно якось. Добігши до річеньки, що витікає з джерел від так званої ковбані і впадає до річки, зустрічає в ній важливу перешкоду. Річечка не замерзла. Тепла джерельна вода, бистра її течія перемагали найбільші морози. І до цього часу Володько, без особливих намагань перестрибував річечку і аж сьогодні, добігши, зупинився, будучи твердо переконаний, що перестрибнути її не зможе. Всі його мязи, стягнуті холодом, заледеніли ніби. Руки погрібали. Маленькі чобітки з поганенькими портянними онучечками зовсім не гріють ніг і, здавалось, вони обняті льодовими ножицями.

Став малий. Думає, але квапиться. Хоче щось видумати швидше, але поквапом ще більше потрачає час. Стрибати? Ні. Це ж не жарт у такий мороз скупатися. А морозець дійсно. Пекучий. Небо прозоре. Місяць великий, червонавий викотився зза сосними. Верби іскристим інеєм вбралися. До того і вітрець східний стриже долиною, змітаючи з льоду рештки зернистого сніжку. Грубі зорі тремтять угорі і, видається, мов дзвони дзеленчать.

А навкруги — ні душі живої. Ледви, ледви з далечини манячить маліссенький огник з Володькового дому, та огник такий далекий, такий безпорадний. Острах лізе малому в душу. Чи вертатися до млина і там прилюдно виказати себе таким легкодухом, нездарою, який навіть не перестрибне мізерного струмка, чи стрибати у холодну воду?

Стоїть, вагається, тупає, ціпіне. Мороз все дужче та дужче пришкварює. Зорі все голосніше видзвонюють. Вітрець все гостріше стриже гладку, безсніжну, льодову поверхню, а Володько...

— Що робити? Як... Мама. Мамо! — виривається з уст його тихий відчаю. Вигук болю. І раптом дивиться:

— Господи! Та я ж дурень, над всіма дурнями — дурень! То ж струмок можна оминути. Він же впадає в річку кілька кроків, поборхайся снігом до річки, пересунься через річку перед струмком та за ним і справа закінчена...

Аж підстрибнув від щасливої думки, мерщій квапиться використати останню можливість рятунку з прикрих обставин.

— До дому, як пізніше оповідала мати, ледви живий присунувся. Чекаю та чекаю. Чекаю та чекаю. Де та, думаю, дитина? Ото човгає що-день по льоду, це чого доброго залізе під нечисту силу до ополонки якої... А тут ні старого, ні Василя дома. Найменший заснув. Я вже... дай, думаю, піду хоч погукаю. Аж то двері рип — відчиняються і... сунеться. Змерзле, нещасне. Та де ти в погибелі був? — напустилась на нього. А воно, людоньки, вже й язиком не поверне. Біжи, кажу, мерзляку, на піч! А там жито сушилося. Він і поліз.

Бідне Настя, звичайно, підіймала досить брудний хвартух, одним кінцем обтирає вічно червоні очі, другим голосно сякає носа.

— А Володько без руху, блідий, з спрагненими устами, запалими очима та щоками лежить, мов кара яка і ні рятунку, ні поради.

— Другого ранку, по приході зо млина, після переспаної в гарячому житі ночі, Володько вже не встав. Рано прокидається і все йому гаразд. Нічого не болить, нічого не бракує. Сунеться на край печі, хоче злізти. Ще мати підійшла: Ти но там, каже вона, не зсунь з собою жита. Мерзляку ти. Шкода, що батько тебе попругою не потягнув. Тоді знав би, як то ходити та по цілих днях десь там ціпініти.

І не встигла вона того виговорити, як Володько спустив ноги і замісць того, щоб стати ними на тапчан, раптом падає... Ноги не слухають, гнуться. Вони, мов мотузи які. Впав хлопець і ні згуку. Мовчить і тремтить. Що він має казати? Що стане йому в оправдання? Казки слухав? Десь в казки. Дасть йому батько казки. І новий страх защіпив серце. Тремтить воно. В очах біль, острах, благання:

— Мамо, мамо! Зрозумійте хоч ви мене! — кричать ті повні сліз, ясні, прозорі, невинно-сині оченята.

Але мати не розуміє. Вона лиш чує. Чує цілим єством, що наступає щось болюче, щось грізне, щось, що треба всіма силами зборювати.

— Встань! Встань, Володьку! — гукає вона.

Малий пручається. Ні! Він не встане. У нього нема ніг.

Зойкнула стара, руки — сухі патики, застріскотіли:

— А ти, потицюку! А ти безсоромнику! Горе ти мое тяжке. Нащо ти сушиш мое серце, дитино?

Ой-йой-йой! А як прийде батько!... Батько? — і Володько здригається.

— І що з тобою є, ти чудовисько моє?! Горенько ти моє, горе! Попробуй но ще. Може як встанеш.

Куди там встанеш? Ноги поперетинані; навіть не чути. Володько лежить, мов непотрібний шматок чогось, що тільки дратує погляд матері. Очі його все більше і більше наливаються слізми, повніють і він не зчувається, як вилилися з них дві великі світлі сльози.

Постелила мати в запічку якусь кожушину, рядно, поклала велику мягку подушку і Володькові постіль готова.

— Ох, справдився мій лихий сон! Ох, справдився...

— Дитинонько моя болюча, що я тепер робитиму? Верзлося мені цілу ніч, гірко верзлося.

Прибіг Хведот. Він переляканий, зніяковілий. Він не знає, що сталося, що є з його „Вовдьком".

— Де ж то все на мою голову береться? — невгавала стара, сіла на краєчку тапчана; тихо сплакнула.

(Далі буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Гетьманці відповідають Трояновському.

„Дітройт Івнінґ Таймс" з 27 серпня ц. р. подав новинку з Вашинґтону, в якій кажеться, що большевицький амбасадор Александер Трояновський о-голосив заяву, в якій підкреслив, що в Америці існують організації, які хочуть усунути теперішній уряд у Совєтах. До тих організацій зачислив він „Всеросійську Фашистівську Партію" і Летунську школу, яку веде Союз Гетьманців Державників в Америці.

„Дітройт Івнінґ Таймс" з 28 серпня 1935 р. подає щодо цього вияснення з боку гетьманця п. С. Гави. У виясненню стверджується, що гетьманці є вправді противні большевикам і хотілиб допомогти старому краєви та їхня організація є чисто атлетичною і патріотичною, яка голосить, що патріотичне привязання до Америки являється її першим і останнім обовязком. В англійській мові звучить ось так:

DETROIT UKRAINIANS SCOFF AT RED ENVOY'S CHARGE.

Charges of Alexander Troyanovsky, Soviet ambassador to the United States, certain Detroit organizations are training war fliers to fight against the Soviets were termed "ridiculous" today by Detroit Ukrainian leaders.

Stephen Gawa, 2683 Clippert street, "ottoman" or leader of the Detroit branch of the United Hetman Organization, Ukrainian organization said:

"It is quite evident the ambassador is not familiar with American laws, which forbid such activity under penalty of losing citizenship.

OPPOSE BOLSHEVIKS

"It is true we Ukrainians are opposed to the Bolsheviks, and we will do anything legitimate to help the mother country to seperate itself from the Soviets. But the United Hetman is purely an athletic and patriotic organization preaching patriotic attachment to America first and last."

Gawa admitted the organization operates a flying school and has trained 22 aviators at Burns Field, Telegraph and Plymouth roads, in the organization's own plane, The Ukraine.

"But we have had no war preparations here nor do we look to have any except as Americans. And we are ready to fight communism here as willingly as we would fight for the United States against any communistic attack from the outside," Gawa said.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписаний член бр. Преображення Господнього, від. 29 У. Н. Союза в Рон, Па., складаю сердечну подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $35, котрі стали мені великою помічю. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзови. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Василь Федак.

Я, нижче підписаний член 384 від. У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені дворазової допомоги в сумі $50, минулого року і $35 цього року, котрі стали мені великою помічю у моїм тяжкім положенню. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзови. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Микола Гогіль.

НАШІ НЕПОРОЗУМІННЯ ЗІ СВІТОМ

Я був свідком, як раз один батько виправляв свого сина в Америку. Постарався йому за найкращі поручаючі листи. Як відомо, корінний американський світ не менше замкнений для чужинців, як Французи, чи Англійці.

Усе було готове, батько про все подбав і многонадійна дитина поплила кораблем в Америку.

Минув якийсь час, син писав до батька часто, підкреслюючи в своїх листах, що поручаючі листи, які він з таким трудом здобув для нього, не мають ніякого значіння.

Американські двері були для нього замкнені. Чарівне „Сезаме отворися" не сповнилося.

Батько мав жаль до всіх знайомих, що дали оці поручаючі листи. Аж одного дня прийшов до нього один із тих ручителів та показав йому листа, що наспів з Америки.

Американець, що до нього оцей добродій писав рекомандаційне письмо для молодого українського мандрівника, дав йому ось такий одвіт:

Пане,

Вибачте мені, що не міг приняти у свій дім пана Ікс, якого ви мені поручили. Пан Ікс замешкав в дільниці Ніґрів та перебуває постійно в чорному (Ніґри) або жовтому (Китайці) товаристві. Ви зрозумієте, що я не міг на мій превеликий жаль помогти панови Іксови, якого ви мені поручили. Приймить вислови і т. д. — підпис.

Я вам не буду тут переповідати листа цього молодого чоловіка, що лаяв потім всіх Американців наче бучих котів за їх малокультурність, расову нетерпимість і т. п.

Наш лицар принципу вештався так при зачинених дверах шість місяців по Америці й з погордою до американського світу повернув в Европу.

Таких, як він є більше.

Ми зовсім безпотрібно й то з великою шкодою для української справи, вибрали собі впрочім під теоретичним оглядом зовсім почесну, але у практиці дуже шкідливу ролю оборонців всіх покривджених у світі.

Ми „не любимо" Англійців, бо вони підбили Гіндусів.

Ми „не любимо" Французів, бо вони підбило Мароканців.

Ми „не любимо" Італійців, бо вони хочуть взяти в своє володіння Етіопців.

Тут є оце непорозуміння між нами й світом.

Усі наші кривди можна пояснити в девятьдесять відсотках недостачою у нас оцього політичного інстинкту, що велить кожний крок, кожне слово, кожний виступ приготовити й обчислити до найменших подробиць. Чужинці нас обсервують, а ми так якби їх не бачили.

За думки ніхто не платить мита, за слова платиться часто дуже дорого, як в приватнім так і в суспільнім житті.

Між світом (розумію Захід Европи) і нами треба кинути місток по яким прийде політичне й культурне зближення.

Оцю місію сповнить українська молодь, вихована в англійських, французьких, німецьких і італійських университетах, куди мусить вона бути післана, йдучи слідами великих наших предків мазепинської доби.

Тоді побачимо, що світ не такий нам ворожий, тоді й позбудемося усіх сентиментів при політичнім думанню. Тоді зрозуміємо, що горді слова Кіплінга: „творити, імперію, завести лад і мир між колоровими народами, це значить приняти на себе тягар білого чоловіка", не є ніякою гіпокризією, але ясним і щирим поглядом певного себе чоловіка. Тоді зрозуміємо, що закордонну політику може мати й нарід-кандидат на державу.

Тоді й наша інтелігенція надасть свою національну політичну програму величавій стихійній кольонізаційній епопеї українського хлібороба, що оре тепер землю під чужим прапором ген далеко над Тихим океаном.

Тоді ми погодимося зі світом. — („Новий Час")

Юрій Студинський.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ЮНІОН МІЛС, Н. Й.

Для інвалідів.

При панахиді, яку відправив за поляглих українських героїв о. П. Журавецький, зложила маленька фармерська громада на інвалідів $2.45, які відослано до Обєднання.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

На Народний Дім і читальню в Товстенькім.

На руки односельчанського комітету вплинула перша збірка на Народний Дім і читальню в селі Товстеньке на Шляхті, повіт Копичинці. Через Обєднання вислано $50. На те зложилися:

Йосиф Брезіцький $17.25, Омілян Рекрут $10, Володимир Брезіцький $10, В. Рекрут $5, Ксеня Рекрут $2, Маланя Чекало $1.25; по $1: К. Ґвіздь, П. Тодорчук, П. Василик, Анна Королюк; Варвара Мечник 50 ц.

Проситься односельчан приспішити жертви, бо кождий спізнений день це для нас національна шкода, а користь ворогам. Проситься попередній комітет, щоб вислав призбирані гроші, щоб в краю могли взятись до будови рідної хати. Жертви проситься посилати прямо до села на адресу: Йосиф Кільчицький, син Антона, голова читальні, або на руки комітету.

Йосиф Брезіцький,
106 Kensington Street,
New Haven, Conn.

ДІТРОЙТ, МІШ.

На інвалідів.

Дня 31. сірпня гром. Н. і Т. Палівода обходили 20-ліття свого подружного життя. На приняття зібрались їх приятелі та знайомі у великому числі. Підчас забави гром. Якимів візвав приявних до зложення жертв на інвалідів. Зложили: Н. Палівода, О. Палівода і М. Хамуляк по $1, а решту дрібними датками. Разом зібрано $8, і переслано їх через Обєднання.

І. Підперигора.

ГЕРКІМЕР, Н. Й.

На інвалідів.

Дня 11-го серпня ц. р. наш чесний фармер І. Верещак справив гостину на своїй фармі. При забаві гості не забули й за тих, що боролись за рідну землю, та на зазив О. Ангела зложили $4.50 на інвалідів. Жертвували: І. Верещак $1; О. Ангел, В. Ґудзій, А. Ваґик, К. Ленгов, В. Брикайло, Й. Наконечний і І. Клебан по 50 центів.

Таких забав нам треба якнайбільше, бо тільки ділами покажемо світови, що дбаємо про рідний край. Гроші переслано через Обєднання.

Олекса Ангел.

RADIO.

КЛІВЛЕНД, О.

Українська година на радіо через N.B.C.

В неділю 15-го вересня, в годині 4.45 до 5-тої Eastern Standart Time з клівлендської радіо стації WGAR в сполуці з стацією WJZ (New York) і через систему N.B.C. (Blue net work) відбудеться виступ Українського Хору м. Клівленду під управою Л. Сорочинського.

Радіо слухачів проситься тонувати на свою найблизшу стацію з системи N.B.C.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

СТРІЧА З ЧОРТОМ

Граф Людвик Ґуйн видав у Ґрацу книжку „Дас Берґлянд-Бух" описи подорожі по Африці. Подаємо з неї уступ п. з. „Стріча з чортом":

Ми розтаборилися в країні Арусі, над рікою Манья. Води цієї річки впадають на сході до Вебі Шебелі, великої ріки, що пливе тисячі миль пустинною околицею та кілька миль перед побережам зникає в пісках італійської кольонії Сомалі, кілька миль від морського побережа.

Мені говорили, що тут справжній рай для ловців. Одначе я розчарувався. Груба дика звірина майже зникла. Якась пошесть мусила лютувати, бо що крок стрічаємо вибілені черепи й кістяки антильоп, газель і інших звірів.

Ріка Манья окружена густим пралісом, подекуди він непрохідний, в деяких місцях стада рогатої худоби протоптали дороги. Племя Ґалля зганяє тут свою худобу, а самі, щоб бути безпечним перед малярією, живе на горбах.

Вполудне втомлений поклався я, щоб передріматися. Нараз пробудив мене крик:

— Ґета, амбаса алле! (Пане, лев є тут!).

Це збудив мене мій хлопець-послугач. Я схопив мисливський ніж і ремінь із патронами. Мій хлопець був уже з рушницею коло шатра.

Лев над рікою.

Тихо-тихесенько перекрадемося пралісом, що окружає ріку.

Нараз хлопець шарпнув мене за рукав.

— Там вдолі, Ґета, над берегом, там де довкола дерева-ворка ті густі кущі.

Та я і льорнетою не можу нічого відкрити. Ждемо. Вже хочу опустити льорнету, аж тут показується — голова львиці. Заки вийшла з кущів, розглядається для певности на всі боки. А слідом за нею він — справжній король звірів! Поволеньки, маєстатично ступають вперед, вздовж ріки нам назустріч. Льорнету передав я хлопцеви, а сам слідкую через далековид, що прикріплений до рушниці. Все ближче підходить пара: чудові рухи їх великих лап на волі!

— Вони доволі близько, пане, стріляй! Це льви!

Легко було їх застрілити. Та який з цього хосен? Навіть шкіри не міг би я забрати собі до дому. Етіопці дуже люблять такі трофеї, що напевно знайшлиб спосіб, щоб мені її відібрати або й украсти. А льви не заподіють великої шкоди, на це їх в Етіопії нема аж так багато. А тих, що радіб прибратися в львину шкіру, аж забагато.

Хлопець сумнівався, чи я при здоровому розумі й так я щерав переконався, що білі люди думають „зовсім інакше".

Чорт зголошується.

Як я вернувся з „ловів на льва" сидів я пізно пополудні біля мого намету. Вже поміж потрісканими глиняними мурами сусідніх гальських хат заблестіли ватри.

Чистенько вмитий, в білому як сніг одязі прийшов мій хлопець Селека з подан мені шницель з мяса „куцу", потім на десер банани. Мене заціавило, що хоч це не святочний день, а хлопець такий незвичайно причепурений. Може хоче йти на „оглядини нареченої"?

Як я повечеряв, хлопець все ще стоїть несміливо та наче питається мене своїми вірними очима.

— Щож це, Селеко, що сталося нині?

— Ґета, я хотів тебе просити, щоб ти мені дав на нині вечір відпустку. Ґетош прийде!

Ґетош — значить великий пан. Щож це міг би бути за пан у цій пустелі? Може шеф провінції?

— До чорта, якже зветься той Ґетош, до якого тебе так тягне?

Хлопець вагається вкінці каже:

— Мені не вільно сказати, як він називається. То великий пан!

— Як не скажеш, не пущу тебе!

Це довша мовчанка. Вкінці хлопець пробелькотав: шайтан! (чорт).

— Що? Чорт? Селека мусиш мені розповісти це докладніше!

— Ґета, ти знаєш чорного Ґабрі з вистаючими зубами. Чорт уже нераз був у нього. На нині вечір знову зголосився. Він певно прийде й говоритиме Ґабрієвими устами. То я хочу бути при цьому... можна ріжне довідатися, хто радий щось дізнатися...

Я вже нераз чув про навіжених або мудрих людей, які проповідували неправдоподібні річи. Так була передовсім стара жінка Ґіфті Муші, що померла тому кілька літ. Прославилася в усій Етіопії, що випророкувала теперішньому цісареви (ще тоді, як ніхто й подумати не міг, що він буде наслідником престола), що він буде володарем Етіопії.

— Я піду з тобою, Селеко! Як чорт звиться, заклич мене!

З недалекої хати почулося глухе бубнення, перемішане одноманітним співом у незнаному мені діялекті. І зараз прийшов Селека.

— Ходи, Ґета, вже пора!

— Ти будеш ввесь час біля мене. Як той навіжений говоритиме по гальськи або по волямськи, ти будеш мені перекладати.

Зачинається заклинання.

Низьким отвором що заступає двері, входимо до хати. Засліплений вогнем кедрового та воірського дерева, не запримітив я відразу, як тут тиснуться люди племени Ґалле.

— Здоровий був ференджі (Французе, себто Европеєць, бо ференджем звуть туземці кожного білого). Яка почесть для мене, що ти відвідав мене!

— Це шайтан! — каже мені Селека пошепки. — Тепер уже не потребуєш боятися.

— Моя є честь, Ґетоше, — відповів я із східною ввічливістю.—Я ще нікого не бачив з знатних пекольних князів. У країні ференджів говорять багато про тебе, та особисто ще ніхто не занайомився там із тобою.

У сутінку бачу заслонене лежовище й чую, що там стогне якийсь чоловік і вється з болю. Зубами дзвонить.

Подають мені чарочку кави мокка, згідно з місцевим звичаєм, посолену, Я випив і знаю, що я для всіх тут присутніх всеодно що їх брат.

Посеред глиняного вінця горить вогонь. Мускулярний Галля, лише у запасці, ходить довкола вогню. Списсу звернув вістрям до землі та заклинає „пана чорта" щоб був ласкавий для вірної йому громади.

Споза заслони чути ще більший стогін із конвульсивними дрижаннями. Потім настає тишина.

Навіжений пророк.

— Джії... Тасама, який ти відважний, що ти прийшов сюди. Передучора вольдови вкрав ти з його хати два таляри... Ти гадаєш, що я того не знаю?

— Ба Гайле Селясіє, вкінці маю я тебе, ти підлий злодію. А я вже підозрівав мою жінку, що вона забрала гроші... Завтра підеш зі мною до судді!

— Помилуй, помилуй, ґетоше! — кричить Тасама. — Не говори більше! Я зараз віддам вольдови таляри й іще додам одного, щоб ми остал приятелями. Коли схочеш, то як ти знову прийдеш, я тобі помащу поріг кровю чорного цапа. Змилосердися! Ти говориш щірісеньку правду!

— Таж це ошуканство, Селеко, — сказав я на вухо мому хлопцеви. — Цей чоловік мусів це все бачити. У щось таке ти не можеш вірити!

Неможливо, щоби при одноманітному бубненні навіть хтонебудь, що стояв найближче мене, міг почути мої слова. Навіжений каже:

— Як ти можеш говорити про ошуканство, ференджі? Ти мудрий чоловік, ми це знаємо. Та я знаю багато більше. Я є всюди. Ти тут мій гість, спитай, що хочеш, я тобі відповім...

Мені мурашки пробігли по спині. Ці слова говорив він так певно, що я не в силі був вірити, щоб тут була справа із скріпленим слухом завдяки трансови. І коли я хотів випробувати навіженого, то я знав, що мушу завдати йому питання, на яке я сам не вмів би відповісти. Хвилиночку подумав я, потім спитався.

— Ґетош, тому тиждень мій хлопець Ґайле пішов до почтової станиці. Я сподіюся грошей з Европи. Чи можеш сказати мені, коли вернеться мій хлопець та скільки гроший принесе мені? Коли скажеш правду, то „ба Менелік" я також подарую тобі цапа!

— Джії... цап уже мій! Занадто легке твоє питання. Слухай: Ґайле таборить тепер коло броду ріки Ґаваш, понижче Шолі, де відбувається тепер суд. Позавтра, перед вечором, він буде тут, бо біжить добре. Бір джелем! (Бір значить таляри, гроші). Одначе між листами є один енвелоп (перекручене з енвелоп — коверта) бурої краски. В цьому енвелоку є папір, що для вас білих має таку саму цінність як двіста талярів!

Що далі там відбувалось, всі ці питання та відповіди вже не цікавили мене, такий цікавий був я, чи ґетеш говорить правду.

Позавтра в пятій годині пополудні вернувся Ґайле з почтою, втомлений на смерть.

— Де ти був позавчора вечором?

— Коло Ґавашу, там де відбувається суд!

Із запечатаного почтового мішка висипав я ґазети. Між посилками була коверта бурої краски — німецький грошевий лист, а в ньому двіста марок, яких вартість рівняється двіста талярам.

Хто міг про це знати? Музей, що посилав мені ці гроші та девізовий відділ, який мені післав лише двіста марок, замісць сімсот, яких я просив. Також мій почтовий повновласник знав це, бо він читав суму визначену на грошевому листі. Та він напевно не відважився згадати про це комунебудь, бо тоді могли охоплення напасти на мого хлопця. Він передав хлопцеви мішок не згадуючи ні словечком, що є в мішку.

Тайна довгого віку.

— 105 літ? І що ви робили, що дочекали такого віку?

— Чекав...

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ОБУРН, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 283, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що трикварталіні збори відбудуться в неділю, 15-го вересня, в годині 2-гій пополудні, у власнім домі. Кождий член має бути приявним на тих зборах, бо маємо важні справи до полагодження. Уряд просить вас члени вирівнати свої залеглости. На цих зборах будемо приймати нових членів до Товариства і У. Н. Союза. Не приявний на зборах член підлягає карі. — Іван Коковський, кошовий; Григорій Орищин, кас.; Григорій Каганяк, фін. секр.; Григорій Мулик, рек. секр.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 306, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в суботу, 14-го вересня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Галі при Розел і Генри вул. Шановні члени! Прийдіть на ці збори всі як один, бо маємо важні справи до полагодження, котрих без вас не можна рішати. Чому у вас нема того духа, щоб прийти і висказати свою думку? Чому ви не можете прийти всі як один і радити над справами, які для вас так важні, як і для урядників? Багато разів уряд закликав вас на збори, але ви не прийшли. Видно, що в нас у Лінден члени байдужні, щоб обстати за самими собою. Отже цим разом просимо вас прибути і справи рішати разом з нами. Довгуючим членам пригадуємо, щоб вирівнали свої залеглости, або будуть суспендовані. — Т. Федуняк, гол.; Ст. Окрепкий, кас.; Василь Моссора, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що звичані збори відбудутьс чв неділю, 15-го вересня, в годині 2-гій пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Еве., Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад будуть важні справи до полагодження. Довгуючих членів повідомляємо, щоб прийшли і вирівнали свої залеглі вкладки, або будуть суспендовані. — І. Живицький, предс.; Г. Яськів, секр.

ГЕЙСТІНГС ОН ГУДСОН, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 6, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го вересня, в годині 1-шій пополудні, в Товариськім Домі. Просимо всіх членів прибути на ці збори і вирівнати свої вкладки. Члени ,котрі не заплатять своїх вкладок, будуть суспендовані. — Стефан Мурайка, голова, Андрій Вовк, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Відділ 204 повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 14-го вересня, в годині 8.15 ввечір, в галі української православної громади, 334 Іст 14-та вул. На ті збори обовязково мають явитися всі члени та вирівнати залеглі й біжучі членські вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Близнак, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляємо членів Бр. св. Василія, від. 339, що збори відбудуться в суботу, 14-го вересня, в годині 5-тій ввечір, в Домі Укр. Громади, 3322 Н. Лавренс вул. Просимо всіх членів прибути на означений час. Пригадуємо довгуючим членам, щоб прийшли і вирівнали свої залеглости. — Ів. Сорока, предс.; Ів. Жмутин, кас.; Ол. Буда, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що трикварталіні збори відбудуться в неділю, 15-го вересня, в годині 1-шій пополудні, в У. Н. Домі при 4-тій і Ворд вул. На тих зборах буде справоздання контролі. Також маємо кілька дуже важних справ до полагодження. Кождий член обовязково має бути приявний на означений час. Пригадуємо довгуючим членам, щоб конечно сплачували свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Ілько Вовк, предс.; Григорій Забитко, кас.; Григорій Стеців, секр.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛФІЯ,ПА. ПА. Відділ 62, повідомляє всіх своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться в суботу, 14-го вересня, точно в годині 6-тій ввечір, в гали на Грейс Еве. Приявність кождого члена конечна. Члени суспендовані, як і діти, мусять вирівнати свої залеглі вкладки, бо в противні мразі будуть виключені з У. Н. Союза. — Т. Яців, предс.; С. Староста, кас.; М. Черкас, секр.

САВТПОРТ, КОНН. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84, подає до відома всім членам і членицям, місцевим і позамісцевим, що звичані місячні збори відбудуться в суботу ввечір, дня 14-го вересня, в У. Н. Домі при Кінгс Гайвей, Вест Савтпорт, Конн. Просимо всіх членів прибути на час, щоб можна полагодити всі справи, які будуть на деннім порядку зборів. — Петро Дудко, секр.

ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 198, подає до відома своїм місцевим і позамісцевим членам, що квартальні збори відбудуться дня 15-го вересня, в годині 1-шій пополудні, в гали де звичайно. Просимо всіх членів прибути на ті збори і вирівнати свої залеглости. Пригадуємо останній раз, що хто з членів злегковажить собі і не приде на збори та не вирівнає своїх залеглостей, буде суспендований, бо відділова каса не буде більше вкладок за нікого посилати. Взиваємо членів прийти на збори точно в означений час і заплатити вкладки. — О. Сидор, пр.; Гр. Лисяк, кас.; В. Погорівка, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє своїх членів, що трикварталіні збори відбудуться в суботу, 14-го вересня, точно в годині 8-мій ввечір, в церковній галі на Ґренд Еве. Просимо всіх членів прибути назбори, бо маємо багато справ до полагодження. Довгуючих членів нагадуємо, щоб вирівнали свій довг та не наразились на неприємність суспендування. — Іван Король, Стефан Музика, Н. Гузар.

ТОЛІДО, О. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 165, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 15-го вересня, вгодині 2-гій пополудні, в Інтернашенел Інститут в Й. В. К. А. Білдінг. Обовязком кождого члена є прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. — Михало Ковалисько, предс.; Михайло Білан, кас.; Марія Корнова, секр.

МЕНВИЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться 15-го вересня, в годині 2-гій пополудні, в Ліберті Гали. Повідомляємо суспендованих членів, що ще можуть бути приняті наново, коли заплатять свої залеглости цього місяця. — Ілько Шигера, предс.; Дм. Фидина, кас.; Н. Лісний, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Зоря, від. 69, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. вересня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та вул. Напоминаємо довгуючих членів вирівнати свої залеглости. — Е. Парницький, секр.

БОСТОН, МАСС. Тов. ім. М. Грушевського, від. 374, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 14-го вересня, точно в годині 7-мій ввечір, в Пібоди Гавз, Вест Енд Бостон. рПосимо всіх своїх членів прийти, бо маємо важні справи до полагодження. На зборах буде обговорена справа вечерка, який ухвалено на минувших зборах на день 21-го вересня. Час, щоб деякі члени хоч раз на кілька літ були приявними на зборах. — Уряд.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 170, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го вересня, в годині 6-тій ввечір, в гали У. Н. Дому, 181-183 Фліт вул. Просимо довгуючих членів прибути і вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Гр. Готра, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 15-го вересня, в годині 1-шій пополудні, під ч. 803 Фронт вул. Кождий член обовязаний є прийти на збори, бо маємо важні справи до полагодження. Таксамо кождий член обовязаний платити свої вкладки кождого місяця. Члени, котрі не заплатять, будуть суспендовані. Родичі, що мають діти в нашім відділі, мають кождого місяця платити за них вкладки. Просимо тих родичів, що їх діти ще не є членами У. Н. Союза, хай запишуть їх на тих зборах, або в секретаря. — Павло Лагоцький, секр.

ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Мир, від. 324, повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 14-го вересня, в годині 7-мій ввечір, в домі Української Громади на 23-тій і Бравн. Звертаємо членам увагу, що до 25-го кождого місяця вкладки мусять бути вислані до головної канцелярії, ті, що будуть задовжені, будуть суспендовані. Тому просимо бути назборах, або на час прислати вкладки. — Дм. Люба, предс.; П. Максимович, кас.; Туркот, секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 137, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го вересня, в годині 2-гій пополудні, в гали парохіяльній. Просимо всіх членів прибути на ті збори, бо маємо важні справи до полагодження, а довгуючих членів напоминаємо, щоб вирівнали свої залеглі довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Мирон Загоройко, предс.; Іван Терлецький, кас.; Михайло Колодруб, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 15-го вересня. Просимо всіх членів явитися, особливо просимо тих членів, що мають до вирівнання свої залеглі вкладки. — Вас. Стриковський, предс.; Антін Гарасим, кас.; Микола Ю. Сеник, секр.

ГОДСОН, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 273, повідомляє членів і члениць, що збори відбудуться дня 15-го вересня, зараз по Сл. Божій. Подаємо до відома, що кождий член і членица має явитися на збори, бо маємо важні справи до полагодження. — Стах Козуб, предс.; Михайло Марцінюк, заст. секр.; Ілько Обшанський, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Д. Вітовського, від. 375, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го вересня, в годині 12:30 пополудні, в Народнім Домі, 947, Н. Френклин вул. Тому, що маємо важні справи до полагодження, просимо всіх членів і члениць явитись на збори точно на означений час. — Я. Лежняк, секр.

РОНДЕКВАЙТ, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в пятницю, 19-го вересня, в годині 7:30 ввечір, в українській гали на Норт Гудман. Просимо членів прибути на ті збори, бо маємо важні справи до полагодження. — Н. Головка, секр.

ДЖОЛІЕТ, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 111, подає до відома всім своїм членам, що трикварталіні збори відбудуться в неділю, 15-го вересня, в годині 2-гій пополудні. Обовязком кождого члена є прибути на збори, бо маємо важні справи до полагодження. Буде справоздання касове, як теж інші справи Товариства. — Ілько Горняк, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Українське Запомогове Тов. Дністер, від. 361, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14-го вересня, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та вул. Кождий член має явитись на цих зборах, бо маємо важні справи до полагодження. Не приявний член буде караний на підставі статута. — Д. Костишин.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 104, відбудуться дня 15-го вересня, точно в годині 3-тій пополудні, в гали де звичайно. Просимо довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Вітів, предс.; І. Антопорович, кас.; М. Зельвак, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 176, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 16-го вересня, в годині 7-мій ввечір, в гали церковній, 9212 Ченсій Еве. Просимо всіх членів прибути на означений час, бо є важні справи до полагодження. — Захарій Олійник, секр.

— Слухай, Петре, я чув, що вчора тебе викинули з каварні.

— Що за підла брехня! Поперше, я не був вмішаний в цілу цю справу, подруге вейтер був пяний як ніч, а потретє, я й так хотів зараз сам вийти!

Король і міністер.

Людвик XVIII. запросив раз до себе одного із своїх міністрів. Міністер, не зважаючи на присутність короля, положив табакирку й хустку до носа побіч себе на столі. Король, ображений браком етикети, сказав до міністра: „Ви формально випорожнюєте свої кишені". На це відповів міністер: „Воно краще, як я їх випорожнюю. Було би гірше, якби я їх наповнював". Королеви подобалась ота відповідь і він незабаром післав міністрови дорогоцінний подарунок.

Французький письменник Олександер Діма в початках був усе в грошових клопотах. Один знайомий мав раз двобій та розповідав Дімасови, що лише припадок уратував йому життя: в кишені камізельки мав пятьфранківку й куля відбилася від неї.

— Ти щасливий, — сказав Діма вдумчиво та при цьому повивертав свої кишені.

— Бачиш, я на твому місці напевно був би згинув!

Іншим разом Олександрови Дімасови дуже треба було грошей. Пішов до багатого приятеля та просив, щоб позичив йому пятьсот люідорів.

Приятель змірив письменника від ніг до голови та сказав:

— Так, любий Дімасе, з пятьсот люідорами ви ледви чи зайшли би на другий бік вулиці. Тому справді нерозумно булоб вам позичати гроші.

Діма всміхнувся та відповів: — Коли маю бути щирий, то мушу вам сказати, що мені також прийшла така думка до голови. Бо справді, не багато вдієш із пятьсот люідорами. Тому нема іншого виходу, лише такий, що ви мені позичите бодай тисячку, щоб я міг вилізти з біди.

Найкращий вихід.

— Що ваша дочка думає робити по виході зі школи?

— Виходить замуж.

— Так, це найкращий вихід.

Сила привички.

До багатого Жида вбігає бандит з револьвером:

— Давай, Жиде, гроші!...

Жид повільно:

— А на який процент?...

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIANS TO ENTER EXHIBIT.

Needlework, Various Other Articles to be Shown In Grandstand Bldg.

An exhibition of articles made by Ukrainians—people from the southwesternmost corner of what is now Soviet Russia—will be an unusual attraction in the grandstand building at the Los Angeles County fair, it was revealed today.

Approximately 100 articles, including specimens of Ukrainian needlework, woodworking and engraving, have been assembled for the exhibit, and others are expected to arrive in time to be included, according to R. P. Pekay, former student of University college of Los Angeles, who made arrangements for the display.

Pekay was instrumental in securing the Ukrainian display last year which won five firsts, two seconds and one special awards.

Attention of natives of Ukrainia living thruout the United States is being called to the Los Angeles County fair thru articles appearing in national publications sponsored by the Ukrainian National Association, Inc.

In the July 22 issue of Svoboda, published in Jersey City, N. J., under auspices of the Ukrainian association as its official organ, there appeared an article by Pekay, in the Ukrainian language, telling of Pomona, the Los Angeles County fair, and the rich citrus district. Subsequently an article in English presenting the same data was published in the association's supplementary paper, the Ukrainian Weekly.

(The Progress-Bulletin, Pomona, Cal., Monday Evening, Sept. 2, 1935).

Добродійність.

З газет: „Тому, що я втратив надію відібрати від добродія Н.Н. 30 долярів даної йому позички, зрікаюся цеї суми на користь „Рідної Школи".

Кооперативна любов.

— Панно Олю, впевняю вас, що моя любов є куди краща від тої, яку оферують вам мої конкуренти!

Леся Буковинка.

СВІТ КРАСИ.

Красу вичуває кожний, і найменша дитина. Краса ублагороднює людську душу й наповняє її світлими думками — і чаром.

Є своєрідна краса — питоменна власність одного тільки народу в світі: краса його мистецтва й краса думки.

Кожний народ пишається своєрідною красою і нею приводить чужий світ до подиву. Чим глибша і ясніша думка, чим більше виявляє правди, тим більшою красою пишається. Сам народ — це геніяльний творець своєї найбільшої краси й сили.

Мистець творить таком красу.

Чим більше виявляє мистецький твір правди та ідейности, тим більше має в собі краси.

Штука, що виявляє тільки красу зовнішніх форм: правильність ліній, красу слова, знамениту техніку — це мертва краса! В світі є дуже багато тих нічиїх, поверхових творів.

Краса, що лежить у виразі й випливає з глибини душі — це жива краса. Творення живої краси вимагає від мистця великого напруження, глибокої вдумчивости, естетичного світовідчування й пізнання правди. Одним словом: натхнення душі. Таких живих творів є дуже мало. В них зображений творчий дух народу, їх творці називаються народні генії. — („Жіноча Доля").

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ. (117)

Коли чоловік-чудак остеріг, що їх обох можуть зловити, Тарзан запитався: „Яку раду даєш у такому випадку?" „В отсьому крилі", відповів Творець", є вхід до тайного коридора, який веде до печері мого вірного священика. Коли до неї дістанемось, будемо вратовані".

„Знаменито!" — сказав Тарзан. „Але я мушу зашморгнути петлю довкруги твоєї шиї, щоб ти не втік мені. Та памятай, що я ще маю ніж, яким я вбив кількох твоїх ґорилів. Я все буду близько тебе з ножем!" Ґорилячий бог не сказав на це нічого.

Із шнуром довкола шиї тварина пішла наперед у будинок і піднесла зручно придуману накривку, що нею був закритий тайний вхід до темного льоху. Тарзан згодився, щоб його товариш пішов наперед і почав сходити вниз по драбині. Вони зійшли на коридор і станули перед важкими дверми.

Тарзан розглядався підозрливо. Він мав природню відразу дикої звірини до незвичайної криївки. Може отой підступний хитрун веде його в якусь засідку свого підземного царства? Тарзан стояв з напруженими змислами саме тоді, як ґорилячий бог підніс клямку й отворив двері.